

|                   |                                                     |
|-------------------|-----------------------------------------------------|
| <b>aan</b>        | De leden van de Nederlandse Vereniging van Banken   |
| <b>datum</b>      | 12 augustus 2024                                    |
| <b>referentie</b> | LC1418                                              |
| <b>status</b>     | Bindende Regeling                                   |
| <b>betreft</b>    | Leennormen Consumptief Krediet per 19 november 2024 |

### Summary

Please be informed on the obligatory standards as of November 19th, 2024 when providing consumer credit and share this with the relevant departments within your organization.

### Samenvatting

Deze ledencirculaire is relevant voor verstrekkers van consumptief krediet. Het advies is de ledencirculaire door te sturen naar de behandelende afdeling binnen uw organisatie. Middels deze circulaire wordt u geïnformeerd over aanpassingen in relatie tot de leennormen Consumptief Krediet per 19 november 2024. In deze notitie presenteren wij de belangrijkste doelen en resultaten van deze herziening. De volledige leennormenmethodiek vindt u onderaan deze ledencirculaire.

### Algemeen

De NVB heeft samen met de VFN in 2024 de methodiek herschreven om interpretatieverschillen te minimaliseren en het document leesbaarder te maken. De nieuwe structuur en lay-out met verschillende niveaus van hoofdstukken en paragrafen zorgt voor een overzichtelijker document en eenvoudiger verwijzingen. Extra aandacht is besteed aan het herschrijven van de slotbepalingen. Een belangrijke nieuwe toevoeging is de stimulering van verduurzamingsleningen via consumptief krediet door een verruiming te introduceren voor de financiering van energiebesparende maatregelen. De richtlijnen voor het gebruik van brondata zijn doorgeschoven naar 2025.

### Indexatie

De verschillende normbedragen zijn zorgvuldig geïndexeerd. De destijds gekozen methodiek, samen met de verhoging van toeslagen, uitkeringen en inkomens en de beperkte stijging van de kosten voor levensonderhoud, heeft een positieve invloed op de ontwikkeling van de leenruimte. Verder worden forfaitaire bedragen voor de inkomensafhankelijke combinatiekorting geïntroduceerd om de toepassing te vergemakkelijken. Daartegenover staat dat de percentages van de forfaitaire hypotheekrenteaf trek verlaagd worden en de inkomensafhankelijke opslagpercentages voor paren en paren met kinderen verhoogd.

### Wijzigingen

Naast de nieuwe structuur en lay-out van de methodiek, zijn verschillende tekstuele verduidelijkingen

en inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd. Dit omvat onder meer definities van belangrijke begrippen, verduidelijkingen van de toepassing van toeslagen, de introductie van marktconforme bestendigheidscorrecties en andere wijzigingen. Bijzondere aandacht is besteed aan het herschrijven van de slotbepalingen.

De voorwaarden voor de inzet van de slottermijn zijn aangescherpt: aanbieders moeten een vast schema hanteren voor de bepaling van de restwaarde en de slottermijn wordt beperkt tot 2% van de werkelijke maandlast.

Bij het verantwoord kredietmaximum voor aflopende kredieten wordt de nadruk meer gelegd op betaalbaarheid. De huidige 2%-regel, ook wel bekend als de leencapaciteit x50-regel of de fictieve maandlast, blijft voor aflopende kredieten nog één jaar van kracht. Vanaf de herziening in 2025 mag alleen nog maar de werkelijke maandlastmethode worden gehanteerd voor aflopende kredieten. Voortaan moeten aanbieders waarschuwen over de risico's wanneer een klant vrijwillig een hogere maandlast wil aangaan.

### **Verduurzamingsmaatregelen**

Tot slot introduceren wij een uitzondering voor de financiering van verduurzaming met persoonlijke leningen. De maximale toetsingslooptijd voor de financiering van energiebesparende maatregelen wordt verhoogd naar 180 maanden (15 jaar).

### **Conclusie**

Met deze herzieningen streven wij ernaar om kredietverlening te verbeteren en in lijn te brengen met de huidige economische omstandigheden en duurzaamheidsontwikkelingen. Vanwege de inhoudelijke aanpassingen is ruim drie maanden beschikbaar voor de zorgvuldige implementatie: de nieuwe leennormenmethodiek zal op dinsdag 19 november 2024 van kracht worden.

Voor meer informatie kunt u terecht bij:

**Nils Dalmeijer**

M +31 645315837

E [dalmeijer@nvb.nl](mailto:dalmeijer@nvb.nl)

## VERSIEBEHEER

De meest recente versie van de leennormenmethodiek is leidend. Eerdere versies van de leennormenmethodiek komen met een nieuwe publicatie te vervallen.

| Versie | Datum      | Titel                                                                      | Auteur  |
|--------|------------|----------------------------------------------------------------------------|---------|
| 1.0    | 13-05-2022 | Ledencirculaire 2022-03 Leennormenmethodiek CK per 15 juli 2022            | NVB/VFN |
| 1.1    | 24-06-2022 | Ledencirculaire 2022-04 Leennormenmethodiek CK per 15 juli 2022 (v1.1)     | NVB/VFN |
| 1.2    | 26-06-2023 | Ledencirculaire 2023-03 Leennormenmethodiek CK per 4 september 2023 (v1.2) | NVB/VFN |
| 1.3    | 23-08-2023 | Ledencirculaire 2023-05 Leennormenmethodiek CK per 4 september 2023 (v1.3) | NVB/VFN |
| 1.4    | 31-07-2024 | Ledencirculaire 2024-06 Leennormenmethodiek CK per 19 november 2024 (v1.4) | NVB/VFN |

## INHOUDSOPGAVE

|    |                                                              |    |
|----|--------------------------------------------------------------|----|
| 1  | ALGEMEEN.....                                                | 5  |
| 2  | EVALUATIE EN AANPASSING .....                                | 5  |
| 3  | DEFINITIES.....                                              | 6  |
| 4  | VASTSTELLEN VAN INKOMEN.....                                 | 7  |
| 5  | EXTRA INKOMENSCOMPONENTEN .....                              | 12 |
| 6  | BEPALING BESTENDIGHEID VAN HET INKOMEN.....                  | 13 |
| 7  | VERIFICATIE VAN HET INKOMEN .....                            | 14 |
| 8  | VASTSTELLEN EN BEREKENEN VAN DE LASTEN.....                  | 14 |
| 9  | BKR GEREgistREERDE LENINGEN .....                            | 21 |
| 10 | HOOGTE VAN DE MAANDTERMIJN VOOR LOPENDE VERPLICHTINGEN ..... | 22 |
| 11 | LEENNORM.....                                                | 23 |
| 12 | AFLOSCAPACITEIT EN BETAALBAARHEID .....                      | 24 |

## **1 ALGEMEEN**

- 1.1 De Leennormenmethodiek Consumptief Krediet biedt de minimum uitgangspunten voor verantwoorde kredietverlening. Kredietaanbieders blijven zelf verantwoordelijk voor verantwoorde kredietverlening. Kredietaanbieders kunnen altijd een ‘strenger’ beleid voeren.
- 1.2 Kredietaanbieders dienen naast Leennormenmethodiek Consumptief Krediet de relevante wet- en regelgeving in acht te nemen.
- 1.3 Het beoordelen van de persoonlijke en financiële situatie van de klant om de Afloscapaciteit van de klant te bepalen kan op verschillende manieren: handmatig, geautomatiseerd of deels handmatig en deels geautomatiseerd. Ongeacht de keuze van de manier van beoordelen van de Afloscapaciteit, moeten altijd de in dit document beschreven uitgangspunten in beschouwing worden genomen.
- 1.4 De door de consument verstrekte gegevens dienen te worden geverifieerd vanaf een kredietlimiet van € 1.000.

## **2 EVALUATIE EN AANPASSING**

- 2.1 De leennormen worden jaarlijks opnieuw vastgesteld op basis van de (minimum)voorbeeldbegrotingen van het Nibud die in de eerste helft van elk jaar worden gepubliceerd. De nieuwe methodiek van kredietwaardigheidstoetsing zal daarnaast periodiek geëvalueerd worden. Hierbij wordt in ieder geval gekeken naar de verschillende elementen in de basisnorm en leennorm. De VFN en NVB zullen de bevindingen uit deze evaluatie delen met de AFM.
- 2.2 De volgende zaken moeten jaarlijks (opnieuw) vastgesteld worden waarbij de NVB, VFN, Nibud en AFM betrokken zijn:
  - (a) Basisnorm (minimum begrotingen, bedragen sociale participatie, lokale lasten, bijkomende kosten eigen woningbezit);
  - (b) Modaal inkomen;
  - (c) Minimuminkomen t.b.v. berekening inkomensafhankelijke opslag;
  - (d) Surplus voor autokosten;
  - (e) De bruto-netto berekeningen aanpassen aan de wijzigingen in het fiscale en het sociale zekerheidsstelsel;
  - (f) Forfaitaire en hoogste pensioenpremie (gewogen gemiddelde van grootste pensioenfonds en hoogste pensioenpremie);
  - (g) Forfaitaire berekening netto hypotheeklasten (hypotheekrente en -aftrek, stelsel inkomstenbelasting);
  - (h) Formules voor berekening van de toeslagen.

### 3 DEFINITIES

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Netto-inkomen             | <p>Het vastgestelde netto-inkomen rekening houdend met de bepalingen uit artikel 4.2 en zonder bestendigheidscorrectie, eventueel vermeerderd met alimentatie en inkomsten uit verhuur van onroerend goed.</p> <p>Dit hoeft niet per definitie overeen te komen met het netto salaris op de loonstrook of uitkeringsspecificatie.</p> |
| Toetsinkomen              | <p>Netto-inkomen plus de vier toeslagen o.b.v. de gezinssamenstelling en het type inkomen (vakantietoeslag, Kindgebonden budget, zorgtoeslag en kinderbijslag).</p>                                                                                                                                                                   |
| Gecorrigeerd toetsinkomen | <p>Bij het gecorrigeerd toetsinkomen wordt bij het netto-inkomen een bestendigheidscorrectie gehanteerd, maar voor de toeslagen wordt uitgegaan van het volledige Netto-inkomen.</p>                                                                                                                                                  |
| Minimuminkomen            | <p>Minimuminkomen is een vast bedrag dat gebruikt wordt voor het bepalen van de inkomensafhankelijke opslag.</p>                                                                                                                                                                                                                      |
| Modaal inkomen            | <p>Modaal inkomen is een vast bedrag van het netto-inkomen. (Enkel voor de bepaling van het forfaitaire hypotheekrente-aftrekpercentage kan gebruik worden gemaakt van een bruto anderhalf keer modaal inkomensgrens)</p>                                                                                                             |
| SV-loon                   | <p>Het SV-loon is het bruto loon plus vaste onderdelen van het loon, zoals vakantiegeld, eindejaarsuitkering/dertiende maand, ploegentoeslag en bijtelling van een auto van de zaak.</p>                                                                                                                                              |
| Slottermijn               | <p>De slottermijn, ook wel slotsom genoemd, is een bedrag dat aan het eind van de looptijd nog openstaat en welke samen met de laatste maandtermijn wordt ingelost.</p>                                                                                                                                                               |
| Afloscapaciteit           | <p>De afloscapaciteit is het maximale bedrag dat de consument verantwoord per maand kan gebruiken om de maandtermijn van een krediet te betalen (rente + aflossing).</p>                                                                                                                                                              |

|                         |                                                                                    |
|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
| Bestendigheidscorrectie | Een correctiepercentage dat wordt toegepast op het netto- of bruto inkomen.        |
| Norm maandlast          | De genormeerde maandlast van het gevraagde krediet zoals berekend in artikel 12.2. |
| Totale lasten           | De totale lasten omvatten alle lasten zoals beschreven in artikel 8, 9 en 10.      |

## 4 VASTSTELLEN VAN INKOMEN

### 4.1 Bronnen van inkomen

4.1.1 Het inkomen dat gebruikt wordt voor de berekening van de Afloscapaciteit voor Kredietverstrekking, wordt gebaseerd op het Toetsinkomen.

4.1.2 Wanneer een aanbieder kan aantonen dat een bron van inkomen bestendig is gedurende de looptijd van het krediet, kan dit meegenomen worden. Hieronder worden enkele (maar niet alle) veelvoorkomende bronnen van inkomen opgesomd:

- (a) Inkomen uit arbeid;
- (b) Inkomen uit AOW, Pensioen;
- (c) Inkomen uit arbeidsongeschiktheidsuitkeringen voor zover bestendig. Hierbij wordt verwezen naar tabel 5 onder artikel 6.2 (IVA, WAJONG & WAO mogen voor 100% worden meegenomen; WGA kan op basis van explain meegenomen worden. Inkomen uit ziektewetuitkering kan ook op basis van explain meegenomen worden);
- (d) Inkomen uit Nabestaandenpensioen enkel voor partners die dit van pensioenfonds ontvangen;
- (e) Inkomen uit ANW-uitkering (indien uitkeringsduur gelijk is aan of langer is dan looptijd lening);
- (f) WW Plus, indien uitkeringsduur gelijk is aan of langer is dan looptijd lening;
- (g) Overige overheidsuitkeringen waarbij uitkeringsduur gelijk is aan of langer is dan looptijd lening.
- (h) Inkomen uit bonussen wordt niet meegenomen als inkomen, tenzij via een 'explain' kan worden aangetoond dat er sprake is van een structurele bonus. Een manier om een 'explain' in te vullen is door vast te stellen of er in de afgelopen 12 maanden een bonusbedrag is bijgeschreven. De maand waarin de bijgeschreven bonus het laagste is, is bepalend voor het meenemen van de

bonus bij het inkomen. Indien in de afgelopen 12 maanden er een maand bijzit zonder bonus, dan kan er dus geen bonus worden meegenomen. Een ander manier om de bestendigheid van bonussen vast te stellen is om een werkgeversverklaring conform NHG beleid op te vragen van de klant die het bedrag van de bonussen over het afgelopen jaar vaststelt. Aanbieders kunnen bij deze werkwijze maximaal 75% van het bedrag voor prestatiegerichte bonussen van de laatste 12 maanden meenemen.

- (i) Onregelmatigheidstoelagen, provisies en overwerk mogen op gelijke wijze als in het NHG beleid worden meegenomen mits deze structureel worden verdiend.
- (j) Bij de berekening van de toekomstige inkomenssituatie moet minimaal het inkomen gecorrigeerd worden, maar het staat kredietaanbieders vrij om ook de toekomstige lasten en (gezins-)situatie meenemen om de Afloscapaciteit te berekenen. Maar de Afloscapaciteit moet zowel op dit moment als in de toekomst voldoende zijn.
- (k) Inkomen uit levensverzekeringen (bijv. lijfrente).

#### 4.2 Van Bruto naar Netto inkomen

Bij de vertaling van het bruto inkomen naar netto-inkomen wordt rekening gehouden met de volgende Inkomenscomponenten:

- (a) -/- premies zoals WGA, Whk, WGA-hiaat en Zvw;
- (b) Fiscale bijtelling auto (+ bij bruto, -/- bij netto). Hierbij dient rekening te worden gehouden dat deze bijtelling loon in natura betreft waarover inkomstenbelasting wordt betaald en waar mogelijk een eigen bijdrage voor geldt;
- (c) + 13e maand;
- (d) + structurele onregelmatigheidstoelage/ploegendienst. Het structurele karakter van deze inkomenscomponent dient via een 'explain' te worden aangetoond;
- (e) -/- pensioenpremie: aanbieders gaan generiek (voor alle klanten) uit van de werkelijke pensioenpremie o.b.v. de inkomensspecificatie. Als de werkelijke pensioenpremie niet aanwezig is, moet de forfaitaire pensioenpremie gebruikt worden om klanten zelf de ruimte te geven om pensioen op te bouwen;
- (f) De forfaitaire pensioenpremie op basis van bruto inkomen is premiepercentage \* (bruto inkomen per jaar minus de franchise);
- (g) De forfaitaire pensioenpremie op basis van netto is premiepercentage \* (netto inkomen per jaar waar premie over berekend moet worden). Hierbij hoeft er geen pensioenpremie berekend te worden als het inkomen lager is dan het minimum loon.

- (h) Indien de aanbieder geen uitvraag / controle doet of er voor de klant pensioen wordt opgebouwd dan moet de aanbieder voor alle klanten standaard uitgaan van een forfaitaire pensioenpremie. In dat geval zal de hoogst geldende pensioenpremie moeten worden genomen (Scenario “Onbekend” uit tabel 1).

Tabel 1 – Pensioenpremiepercentages en franchisebedragen 2024

| Inkomensbasis | Pensioenopbouw  | Geen pensioenopbouw | Onbekend | Franchise |
|---------------|-----------------|---------------------|----------|-----------|
| Bruto inkomen | Werkelijke last | 9,4%                | 12,9%    | € 16.600  |
| Netto inkomen | Werkelijke last | 5,6%                | 8,4%     | n.v.t.    |

- (i) Bij zelfstandigen mogen dezelfde toeslagen formules gebruikt worden als bij loondienst. Dat wil zeggen dat er eerst gecorrigeerd moet worden voor vakantiegeld en pensioenpremies alvorens de berekening van de overige toeslagen plaatsvindt. Daarna kan het vakantiegeld weer toegevoegd worden.
- (j) Aanbieders houden rekening met de afdracht van de bijdrage Zorgverzekeringswet (Zvw) in gevallen waarbij die premie niet ingehouden wordt door een inhoudingsplichtige.

#### 4.3 Bruto loon, sociale verzekeringsloon en netto loon

Voor het bepalen van het netto-inkomen kan zowel het bruto loon als het sociale verzekeringsloon (SV-loon) als startpunt genomen worden.

##### 4.3.1 Bij het gebruik van SV-Loon dient er aan de volgende voorwaarden voldaan te worden:

- (a) Verstrekkers die het SV-loon als startpunt wensen te gebruiken dienen ervoor te zorgen dat het loonbedrag voor de bepaling van het verantwoord kredietmaximum niet hoger is dan het loonbedrag die zou ontstaan wanneer het bruto loon als startpunt wordt genomen. De invulling hiervan moet verder uitgewerkt worden. De verschillende inkomenscomponenten zoals benoemd onder artikel 4.2 moeten in acht worden genomen;
- (b) Het SV-loon kan van de loonstrook worden afgelezen of via het verzekeringsbericht van het UWV;
- (c) In het SV-loon wordt geen rekening gehouden met de eigen bijdrage van een leaseauto en eventuele vergoedingen. Deze zullen apart moeten worden uitgevraagd en in mindering worden gebracht op het netto salaris.
- (d) Verstrekkers kunnen volstaan met het uitvragen van het SV-loon mits aan de volgende aanvullende voorwaarden wordt voldaan.

- (e) De verstrekker heeft een beleid en rekenmethodiek vastgelegd waardoor gewaarborgd is dat het gebruiken van het SV-loon niet leidt tot een hoger loon dan uit gebruik van de salarisstrook zou volgen.
- (f) De verstrekker heeft deze methodiek adequaat getoetst door toetsing van salarisstroken met de SV-loon rekenmethodiek. Verstrekker heeft deze toetsingsmethodiek (steekproefgrootte, duur) afgestemd met de toezichthouder. In een later stadium kunnen hier mogelijk branche breed richtlijnen over worden vastgesteld.
- (g) Verstrekker toetst op regelmatige basis of haar rekenmethodiek nog valide is. Deze wijze van toetsing zal eveneens als hiervoor beschreven worden afgestemd.
- (h) Indien aan deze voorwaarden is voldaan kan de verstrekker afzien van het opvragen van salarisstroken.

#### 4.4 Toeslagen

##### 4.4.1 De VFN heeft voor verschillende toeslagen, die meegenomen mogen worden, toeslagenformules opgesteld die gebruikt moeten worden.

De toeslagenformules zijn inkomenstype afhankelijk en zijn in 3 groepen verdeeld. Omdat deze gebaseerd zijn op huishoudniveau is er bij een combinatie van meerdere inkomenstype de stelregel dat de meest prudente formule wordt toegepast. Qua volgorde van meest prudent naar minst prudent betekent dit:

- (a) Uitkeringsgerechtigden;
- (b) AOW + pensioen;
- (c) Overige type inkomstenbronnen.

Let op: voor de uitkeringsgerechtigden wordt verstaan uitkeringen + eventueel pensioen voor de AOW-gerechtigde leeftijd.

##### 4.4.2 Vakantietoeslag

De vakantietoeslag formule is generiek voor alle type inkomens en is als volgt:

$$\text{Vakantietoeslag} = (\text{Netto-inkomen} / 0,95) * 0,05$$

De formule voor vakantiegeld mag alleen toegepast worden over inkomenstypen dat ook daadwerkelijk vakantieopbouw bevat. Het is aan de aanbieder om vast te stellen dat dit ook daadwerkelijk het geval is. Indien het vakantiegeld maandelijks wordt uitgekeerd dient de aanbieder hier rekening mee te houden.

#### 4.4.3 Zorgtoeslag

Tabel 2 – Zorgtoeslagformules 2024

| Gezins-samenstelling        | Uitkerings-gerechtigden                                                                                    | AOW + pensioen                                                                                                   | Overige type inkomstenbronnen                                                                                    |
|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Alleenstaanden              | $123 - 0,26 * \text{MAX} ( 0; \text{inkomen} - 1598 ) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 123 \}$ | $123 - 0,19 * \text{MAX} ( 0; \text{Netto-inkomen} - 1968 ) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 123 \}$ | $123 - 0,22 * \text{MAX} ( 0; \text{Netto-inkomen} - 1954 ) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 123 \}$ |
| Alleenstaanden met kinderen | $123 - 0,26 * \text{MAX} ( 0; \text{inkomen} - 1598 ) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 123 \}$ | $123 - 0,19 * \text{MAX} ( 0; \text{inkomen} - 1968 ) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 123 \}$       | $123 - 0,22 * \text{MAX} ( 0; \text{Netto-inkomen} - 1954 ) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 123 \}$ |
| Paar                        | $236 - 0,26 * \text{MAX} ( 0; \text{inkomen} - 1598 ) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 236 \}$ | $236 - 0,16 * \text{MAX} ( 0; \text{Netto-inkomen} - 1973 ) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 236 \}$ | $236 - 0,25 * \text{MAX} ( 0; \text{Netto-inkomen} - 1954 ) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 236 \}$ |
| Paar met kinderen           | $236 - 0,26 * \text{MAX} ( 0; \text{inkomen} - 1598 ) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 236 \}$ | $236 - 0,16 * \text{MAX} ( 0; \text{inkomen} - 1973 ) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 236 \}$       | $236 - 0,25 * \text{MAX} ( 0; \text{Netto-inkomen} - 1954 ) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 236 \}$ |

#### 4.4.4 Kindgebonden budget

Tabel 3 – Kindgebonden budget formules 2024

| Gezins-samenstelling        | Uitkerings-gerechtigden                                                                                    | AOW + pensioen                                                                                             | Overige type inkomstenbronnen                                                                              |
|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Alleenstaanden              | n.v.t.                                                                                                     | n.v.t.                                                                                                     | n.v.t.                                                                                                     |
| Alleenstaanden met kinderen | $753 - 0,13 * \text{MAX} ( 0; \text{inkomen} - 1598 ) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 753 \}$ | $753 - 0,13 * \text{MAX} ( 0; \text{inkomen} - 1968 ) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 753 \}$ | $753 - 0,14 * \text{MAX} ( 0; \text{inkomen} - 1954 ) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 753 \}$ |
| Paar                        | n.v.t.                                                                                                     | n.v.t.                                                                                                     | n.v.t.                                                                                                     |
| Paar met kinderen           | $463 - 0,13 * \text{MAX} ( 0; \text{inkomen} - 2002 ) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 463 \}$ | $463 - 0,13 * \text{MAX} ( 0; \text{inkomen} - 2677 ) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 463 \}$ | $463 - 0,15 * \text{MAX} ( 0; \text{inkomen} - 2433 ) \{ \text{minimaal } 0 \} \{ \text{maximaal } 463 \}$ |

#### 4.4.5 Kinderbijslag

De kinderbijslag is vastgesteld op € 246 voor gezinssamenstellingen met kinderen en geldt voor alle inkomenstypes.

## 5 EXTRA INKOMENSCOMPONENTEN

- 5.1 Algemene heffingskorting minstverdienende partner mag worden meegerekend indien geboortedatum < 1-1-1962;
- 5.2 Kinderalimentatie mag worden meegerekend indien duur gelijk is aan of langer loopt dan de looptijd van de lening;
- 5.3 Partneralimentatie mag worden meegerekend indien duur gelijk is aan of langer loopt dan de looptijd van de lening;
- 5.4 Bepaalde inkomstenbronnen, zoals een 13e maand, bepaalde toeslagen en heffingskortingen, kunnen op jaarlijkse basis worden uitgekeerd. Het is daarom van belang om bij afsluiting van het krediet de klant te informeren dat deze zelf verantwoordelijk is voor hoe hij/zij omgaat met reserveringen van jaarlijkse uitkeringen.
- 5.5 Inkomen uit verhuur van onroerend goed;
- 5.6 Inkomensafhankelijke combinatiekorting

Aanbieders mogen de inkomensafhankelijke combinatiekorting (IACK) toepassen volgens tabel 4, mits aan de volgende twee voorwaarden wordt voldaan:

- (a) Inkomenstype valt onder overige type inkomstenbronnen zoals bedoeld in artikel 4.4.1;
- (b) Er is sprake van kinderopvangtoeslag.

Tabel 4 – Inkomensafhankelijke combinatiekorting 2024

|                    | <b>Alleenstaand</b> | <b>Alleenstaand met kinderen</b> | <b>Paar</b> | <b>Paar met kinderen</b> |
|--------------------|---------------------|----------------------------------|-------------|--------------------------|
| Tot modaal         | n.v.t.              | n.v.t.                           | n.v.t.      | n.v.t.                   |
| 1x tot 1,5x modaal | n.v.t.              | € 245                            | n.v.t.      | € 74                     |
| Vanaf 1,5x modaal  | n.v.t.              | € 245                            | n.v.t.      | € 147                    |

Let op: De IACK maakt geen onderdeel uit van het Toetsinkomen of het Gecorrigeerde toetsinkomen.

## 6 BEPALING BESTENDIGHEID VAN HET INKOMEN

- 6.1 De bestendigheid van het inkomen wordt vastgesteld aan de hand van een loonstrook of rekeningoverzichten. Is het contract van meer tijdelijke aard dan worden meer eisen gesteld aan de vaststelling van de bestendigheid. Te denken valt aan: opvragen van meer loonstroken, meer rekeningoverzichten en/of aantonen van een arbeidscontract, of aan opvragen van een zgn. intentieverklaring.
- 6.2 Tabel 5 biedt uitgangspunten voor kredietverstrekkers om de bestendigheid van het inkomen van soorten arbeidscontracten te bepalen. Deze tabel kan echter niet iedere individuele klantsituatie ondervangen. Kredietverstrekkers dienen daarom ook te letten op hun eigen verantwoordelijkheid om te bepalen of het krediet past bij de inkomenssituatie van een klant.

Tabel 5 – Inkomensbestendigheid per type arbeidscontract/inkomensbron

| Soort arbeidscontract /<br>inkomensbron       | Omschrijving / aantonen bestendigheid                                                                                                                                                                                                                            | Budgettering<br>o.b.v. bruto of<br>netto inkomen |
|-----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
| Onbepaalde tijd<br><br>Fase C uitzendcontract | Eén loonstrook en bepalen dat er geen einddatum van het contract op staat of vaststellen bijschrijvingen salaris van afgelopen 12 maanden.                                                                                                                       | 100%                                             |
| Bepaalde tijd<br><br>Fase B uitzendcontract   | Eén loonstrook en vaststellen dat contract nog tenminste 6 maanden loopt. Dit kan worden vastgesteld aan de hand van einddatum contract op loonstrook of vaststellen bijschrijvingen salaris van afgelopen 12 maanden.                                           | 100%                                             |
|                                               | Loopt het arbeidscontract korter dan 6 maanden, dan kan met een intentieverklaring bestendigheid worden aangetoond.                                                                                                                                              | 100%                                             |
|                                               | Loopt het arbeidscontract korter dan 6 maanden én kan bestendigheid niet worden aangetoond met een intentieverklaring, dan dient een bestendigheidscorrectie te worden gehanteerd die recht doet aan de kans op een mogelijke inkomensterugval bij werkloosheid. | 70%                                              |

|                                                                     |                                                                                                                                    |       |
|---------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| Uitzendkrachten fase A<br><br>Nul-uren contract /<br>Seizoensarbeid | Minimaal 3 maandloonstroken bij fase A uitzendovereenkomst of vaststellen van bijschrijvingen salaris over de afgelopen 3 maanden. | <100% |
| ZZP / Eenmanszaak                                                   | Kredietverstrekkers kunnen zelf invulling geven aan de wijze waarop zij dit type inkomen op verantwoorde wijze meenemen.           | 100%  |
| Arbeidsongeschiktheids-<br>uitkering Vast                           | Inkomen uit het IVA, WAO & Wajong                                                                                                  | 100%  |
| Arbeidsongeschiktheids-<br>uitkering Overig                         | Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen anders dan de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen vast. Via een explain.                           | <100% |

## 7 VERIFICATIE VAN HET INKOMEN

- 7.1 Het inkomen (vanuit arbeid) wordt aan de hand van een loonstrook vastgesteld of aan de hand van het SV-loon via UWV. Andere inkomstenbronnen kunnen ook op andere wijzen worden vastgesteld. Uitkeringen kunnen worden vastgesteld aan de hand van uitkeringsspecificaties. Overheidstoelagen worden vastgesteld via de Nibud formules in artikel 4.4.
- 7.2 In het geval van geautomatiseerde vaststelling van het inkomen en de bestendigheid hiervan, kan een modelmatige benadering van de bijschrijvingen op de betaalrekening gelden. Bij een modelmatige benadering van de bijschrijvingen dient de bewaarplicht die voortvloeit uit art. 33 Bgfo in acht te worden genomen waarbij het herleidbaar moet zijn hoe het inkomen is vastgesteld.

## 8 VASTSTELLEN EN BEREKENEN VAN DE LASTEN

De volgende lasten componenten maken **geen** onderdeel uit van de voorbeeldbegroting en dienen **apart** te worden vastgesteld en meegenomen te worden bij de bepaling van de totale lasten van een kredietaanvrager. Het gaat hierbij om structurele lasten.

- 8.1 Woonlasten
- 8.1.1 Woonlasten worden vastgesteld op basis van de werkelijke kosten, deze mogen forfaitair worden gecorrigeerd voor de hypotheekrenteaftrek.

8.1.2 De netto hypotheeklasten van huiseigenaren kunnen forfaitair worden vastgesteld door een afslag te hanteren op de bruto hypotheeklasten. Vanaf een hypothecaire bruto maandlast van € 350 mag de volgende aftrek in mindering worden gebracht:

- (a) 8% van de bruto maandlast bij inkomens tot 1,5 \* modaal
- (b) 11% van de bruto maandlast bij inkomens vanaf 1,5 \* modaal

8.1.3 Waarbij deze forfaitair gecorrigeerde woonlast ten minste € 350 per maand dient te bedragen. Bij een bruto woonlast tot en met € 350 wordt de werkelijke bruto last als woonlast gehanteerd ('bruto = netto').

8.1.4 Een aanbieder mag er ook voor kiezen om uit te gaan van de werkelijke hypotheekrenteaftrek, waarbij de grens van € 350 zoals hierboven toegelicht, in acht genomen wordt. De grens van 1,5 \* modaal is te vinden in tabel 8.

## 8.2 Surplusbedrag eigenwoningbezit

8.2.1 Er wordt naast extra kosten voor autobezit (zie artikel 8.6), invulling gegeven aan de extra kosten die consumenten hebben bij het bezit van een eigen woning door een bijtelling op de leennorm. Voor het vaststellen van de surplus bedragen moet de gezinssamenstelling en het 100% Netto-inkomen (ongeacht of de aanbieder een bestendigheidscorrectie hanteert) vastgesteld worden.

8.2.2 Tabel 6 – Surplus eigenwoningbezit op de leennorm 2024

| Surplus eigenwoningbezit | Alleenstaand | Alleenstaand met kinderen | Paar  | Paar met kinderen |
|--------------------------|--------------|---------------------------|-------|-------------------|
| Tot modaal               | € 94         | € 94                      | € 94  | € 94              |
| 1x tot 1,5x modaal       | € 107        | € 107                     | € 107 | € 107             |
| Vanaf 1,5x modaal        | € 121        | € 121                     | € 121 | € 121             |

Ter referentie voor de bepaling van de surplus bedragen en het tabelbedrag private lease zijn hieronder de feitelijke bedragen voor modale *Netto-inkomens* te vinden.

8.2.3 Tabel 7 – Netto-inkomens per maand zonder toeslagen 2024

|             | Alleenstaand | Alleenstaand met kinderen | Paar    | Paar met kinderen |
|-------------|--------------|---------------------------|---------|-------------------|
| Modaal      | € 2.683      | € 2.683                   | € 2.683 | € 2.683           |
| 1,5x modaal | € 3.472      | € 3.472                   | € 3.472 | € 3.472           |

8.2.4 Tabel 8 – Grens van 1,5x modaal zonder toeslagen 2024

| 1,5x modaal | Inkomen |         |
|-------------|---------|---------|
|             | Bruto   | Netto   |
|             | € 5.500 | € 3.472 |

8.3 Inwonende klanten

8.3.1 Bij het vaststellen van woonlasten van inwonende klanten, dient rekening te worden gehouden met de mogelijkheid dat de klant gedurende de looptijd niet langer inwonend zal zijn.

8.3.2 De woonlasten voor een inwonende klant worden vastgesteld door 30% van het Netto-inkomen als woonlast mee te nemen met een maximum van €750. In die gevallen waar het aannemelijk is dat de inwonende situatie bestendig is gedurende de looptijd van het krediet én de klant een leeftijd van 30 jaar heeft bereikt, dan zijn er twee opties voor vaststelling van de woonlasten waarbij geldt dat de strengste optie wordt meegenomen middels een explain:

- (a) Eventueel opgegeven lasten (zoals kostgeld); of
- (b) 150% van de norm woonlast van het Nibud.

8.3.3 De norm woonlast in geval van huurders bedraagt € 192.

8.4 Vereniging van Eigenaren (VvE)

Deze woonlasten worden voldoende gedekt in de basisnorm voor huiseigenaren.

8.5 Huurtoeslag

$Huur - huurtoeslag = huurkosten$  (waarbij dit bedrag nooit lager mag zijn dan 0)

De huurkosten zijn de woonlasten voor huurders.

8.6 Autolasten

8.6.1 De gedragscode gaat uit van de volgende autobezit / autogebruik situaties:

|                         |                                                                                           |
|-------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|
| Leaseauto via werkgever | Fiscale bijtelling en eigen bijdrage worden meegenomen bij bepaling van het netto-inkomen |
|-------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                  |                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Leaseauto via private lease (Operational Auto Lease) met registratie CKI         | Uit het BKR wordt het werkelijk maandbedrag (= contractbedrag / aantal maanden looptijd) meegenomen zoals omschreven onder artikel 8.6.2.                                                |
| Leasauto via private lease (zoals Operational Auto lease) zonder registratie CKI | Als de klant aangeeft dat hij een private leaseauto bezit en deze is niet geregistreerd bij het BKR dan wordt de werkelijke last of het surplus voor eigen auto meegenomen. Zie tabel 9. |
| Privébezit auto                                                                  | Indien er geen leaseauto via de werkgever of een private leaseauto is, wordt voor privébezit van een auto een surplus boven op de leennorm genomen. Zie tabel 9.                         |

- 8.6.2 Er wordt invulling gegeven aan de extra kosten die consumenten hebben bij het bezit van een auto door een bijtelling op de leennorm, het zgn. ‘surplus bedrag autokosten’. Bij het vaststellen of het surplus bedrag uit tabel 9 voor autokosten moet worden meegenomen, moet worden uitgegaan van de situatie na verstrekking van de lening.

Tabel 9 – Surplus autobezit op de leennorm 2024

| Surplus autobezit  | Alleenstaand | Alleenstaand met kinderen | Paar  | Paar met kinderen |
|--------------------|--------------|---------------------------|-------|-------------------|
| Tot modaal         | € 193        | € 116                     | € 139 | € 117             |
| 1x tot 1,5x modaal | € 179        | € 116                     | € 139 | € 91              |
| Vanaf 1,5x modaal  | € 154        | € 109                     | € 98  | € 64              |

- 8.6.3 Wanneer er sprake is van een private lease auto die niet CKI geregistreerd is dan kan de aanbieder kiezen om uit te gaan van de werkelijke last of gebruik te maken van de surplus methodiek die geldt voor privébezit. Wanneer men uitgaat van de werkelijke last dan wordt dit krediet gelijkgesteld aan een private lease CKI geregistreerd krediet in tabel 10.

- 8.6.4 Het surplus bedrag dient volgens onderstaande methodiek toegepast te worden in de voorkomende situaties:

Tabel 10 – Toepassingsbereik surplus autobezit

| ID | Privé lease CKI geregistreerd | Privé lease niet CKI geregistreerd | Privé gebruik zakelijke lease | Privé bezit auto | Surplus toepassen? |
|----|-------------------------------|------------------------------------|-------------------------------|------------------|--------------------|
| 1  | Nee                           | Ja                                 | Nee                           | Ja               | Ja*                |

|   |     |     |     |     |     |
|---|-----|-----|-----|-----|-----|
| 2 | Nee | Ja  | Nee | Nee | Ja* |
| 3 | Nee | Nee | Nee | Ja  | Ja  |

\*) In de situaties met ID 1 & 2 zou geen surplus toegepast hoeven worden als men uitgaat van de werkelijke lasten bij privé lease niet CKI geregistreerd.

## 8.7 Private lease / Autolease

### 8.7.1 In het geval van private autolease houden NVB en VFN rekening met autoleasekosten boven op de leennorm:

- (a) Bij een private lease overeenkomst die in het CKI staat geregistreerd en waarbij de datum van de eerste aflossing voor 1 april 2022 ligt, dienen de autoleasekosten omgerekend te worden naar 100 procent:  $(\text{CKI geregistreerd bedrag} / 0,65) / \text{looptijd}$ . Is de private lease overeenkomst geregistreerd in het CKI en de datum van de eerste aflossing is 1 april of later, dan volstaat het om het CKI geregistreerde kredietbedrag te delen door de looptijd.
- (b) Een deel van de kosten in een private lease overeenkomst zijn reeds gebudgetteerd in de basisnormen en de inkomensafhankelijke opslag. Om die reden mag er op de berekende maandlast een correctie worden toegepast om dubbele kosten in de budgettering te voorkomen. De correctie mag ongeacht het aantal aanwezige private lease contracten slechts eenmaal toegepast worden. Deze correctie bepaling is van toepassing op alle private lease CKI geregistreerde kredieten en situaties waarin de aanbieder private lease niet CKI geregistreerd voor de werkelijke last meeneemt.
- (c) De netto auto-leasekosten worden als volgt berekend:

*Let op: de som van de maandlasten van de CKI geregistreerde autolease kredieten minus het tabelbedrag mag niet lager zijn dan 0.*

- Voor situaties waarin de aanbieder private lease niet CKI geregistreerd voor de werkelijke last meeneemt: (som van de maandlasten van de bij het CKI geregistreerde autolease kredieten + som van de werkelijke maandlast van de **NIET** CKI geregistreerde autolease kredieten) – tabelbedrag.
- Voor situaties waarin de aanbieder private lease niet CKI geregistreerd volgens de surplus bedrag methodiek vaststelt: (som van de maandlasten van de bij het CKI geregistreerde autolease kredieten – tabelbedrag) + surplusbedrag

- (d) Het correctiebedrag is vastgesteld door de maandlasten (voor privé bezit) van een compacte klasse auto zonder afschrijving te verminderen met het surplus bedrag voor autokosten uit tabel 9.

#### 8.7.2 Tabel 11 – Tabelbedrag Private lease 2024

| Tabelbedrag        | Alleenstaand | Alleenstaand met kinderen | Paar  | Paar met kinderen |
|--------------------|--------------|---------------------------|-------|-------------------|
| Tot modaal         | € 70         | € 148                     | € 124 | € 146             |
| 1x tot 1,5x modaal | € 84         | € 148                     | € 124 | € 173             |
| Vanaf 1,5x modaal  | € 109        | € 155                     | € 165 | € 200             |

### 8.8 Kind en alimentatie gebonden lasten

#### 8.8.1 Kinderopvangkosten

#### 8.8.2 Kinderopvangkosten worden niet specifiek gebudgetteerd in de minimum- en voorbeeldbegrotingen van het Nibud. In de leennormenmethodiek worden kinderopvangkosten op de volgende wijze gebudgetteerd:

- (a) Bruto Kinderopvangkosten (o.b.v. bankafschrift) minus kinderopvangsubsidie (ook. o.b.v. bankafschrift) resulteert in netto Kinderopvangkosten. Van dat bedrag mag nog een drempelbedrag afgehaald worden, afhankelijk van het huishoudtype. Dit mag niet resulteren in een negatief bedrag.
- Kinderen die naar de (dag)opvang gaan zijn jonger dan kinderen in de voorbeeldbegroting die als basis dient voor de basisnorm (twee kinderen van 8 en 13 jaar). Met dit gegeven moet rekening worden gehouden in de leennormmethodiek. ‘Oudere’ kinderen brengen namelijk hogere kosten met zich mee dan jongere kinderen.
- Voor de Kinderopvangkosten is er een vergelijking gemaakt tussen de gehanteerde voorbeeldbegroting in de basisnorm en een voorbeeldbegroting die uit gaat van kinderen in de leeftijd van 3 en 5 jaar. Hieruit blijkt dat voor een paar met twee jonge kinderen van 3 en 5 jaar, de minimale kosten € 260 lager uitvallen dan voor een paar met twee oudere kinderen. Voor een alleenstaande met twee jonge kinderen vallen de kosten € 248 lager uit dan voor een alleenstaande met twee oudere kinderen. Deze bedragen kunnen dus ‘ingezet’ worden ter (gedeeltelijke) financiering van opvangkosten.
- (b) Het saldo bedrag aan netto Kinderopvangkosten, na verrekening van € 260 / € 248, komt als surplus bedrag boven op de leennorm en telt dus mee in de inkomens- en lastentoetsing.

In formule:

Bruto kinderopvangkosten

Kinderopvangtoeslag

€ 260 / € 248

-

-

---

Surplus kinderopvangkosten

Let op: bij een negatief surplusbedrag vindt er geen correctie plaats op de leennorm.

- (c) De bruto kinderopvangkosten en kinderopvangtoeslagen worden uitgevraagd bij de klant en geverifieerd, zoals via het bankafschrift of via een uitdraai van de kinderopvang.

#### 8.9 Kinderalimentatie

Indien er sprake is van kinderalimentatie, dan dient deze als werkelijk last te worden meegenomen in de inkomens- en lastentoetsing.

#### 8.10 Partneralimentatie

Indien er sprake is van partneralimentatie dan dient deze als werkelijke last te worden meegenomen.

Eventuele fiscale aftrekbaarheid mag op de bruto lasten in mindering worden gebracht waarbij rekening wordt gehouden met een aftrek van in principe maximaal 36,97%.

#### 8.11 DUO-lening

- 8.11.1 Bij het vaststellen van de lasten dient er gekeken te worden of er sprake is van een structurele DUO-lening. Zo ja, dan dienen de werkelijke lasten meegenomen te worden. Structureel betekent dat aannemelijk is dat deze lasten langer dan 6 maanden zullen voortduren. Indien er sprake is van een door de klant opgegeven lening die nog niet wordt betaald, dan dient 0,35% of 0,75% (als de lening onder het oude leenstelsel valt van voor 1 juli 2015), van de hoofdsom als last te worden meegenomen.

Rekenvoorbeeld:

Een studieschuld van € 10.000 uit 2019. Het maandbedrag is € 100.

Bij maandelijkse aflossing: Er dient € 100 als last gehanteerd te worden.

Als er niet wordt afgelost: € 35 (0,35% van € 10.000).

#### 8.12 Onderhandse lening

Als blijkt dat sprake is van een structurele onderhandse lening, dan dienen de lasten als werkelijke last te worden meegenomen. Structureel betekent dat aannemelijk is dat deze lasten langer dan 6 maanden zullen voortduren.

#### 8.13 Extra lasten

Als uit de beschikbare gegevens blijkt dat er structurele onvermijdbare kosten zijn die niet al zijn opgenomen in de basismodellen en langer zullen voorkomen dan 6 maanden zal de aanbieder de afweging moeten maken om de lasten al dan niet te budgetteren.

#### 8.14 Verificatie van de lasten

De lasten die worden uitgevraagd worden geverifieerd vanaf kredietlimieten van € 1.000. Deze verificatie dient te worden gebaseerd op bescheiden en/of informatie die op een voldoende objectieve wijze door de consument kenbaar gemaakte financiële situatie bevestigen.

## 9 BKR GEREgistREERDE LENINGEN

9.1 In de onderstaande tabel is een overzicht van de verschillende krediet types zoals geregistreerd bij het BKR. Hierin zijn tevens de krediettypes meegenomen zoals deze in het algemeen reglement CKI per 1 februari 2024 worden vermeld.

Tabel 12 – BKR geregistreerde leningen (per 1 februari 2024)

| Afkorting | Type krediet                              | Werkwijze                                                   |
|-----------|-------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| AK        | Aflopend Krediet                          | Werkelijke lasten voor zowel korte als langere looptijden   |
| RK        | Doorlopend krediet                        | Minimaal 2%                                                 |
| OA        | Operationele Autolease                    | CKI geregistreerde last meenemen (100%)                     |
| RO        | Overige Financiële verplichtingen         | Werkelijke last meenemen                                    |
| HY        | Hypothecair Krediet eigen woning          | Geen kostenbepaling. Deze zijn onderdeel van de woonlasten. |
| RN        | Restschuld Hypothecair Krediet met NHG    | Werkelijke last                                             |
| RH        | Restschuld Hypothecair Krediet zonder NHG | Werkelijke last                                             |

|    |                                             |                                                                                                                                                                               |
|----|---------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| HO | Hypothecair Krediet Overige Onroerend Goed  | Werkelijke last                                                                                                                                                               |
| ZK | Zakelijk Krediet                            | Geen kostenbepaling, deze is verrekend bij het bepalen van het inkomen van zakelijke klant.<br><br>Wanneer de klant niet meer zelfstandig is dan de werkelijke last meenemen. |
| ZO | Zakelijke overige financiële verplichtingen | Werkelijke last                                                                                                                                                               |
| SK | Saneringskrediet                            | Werkelijke lasten voor zowel korte als langere looptijden                                                                                                                     |
| SH | Schuldhelpverlening                         | Werkelijk last                                                                                                                                                                |

- 9.2 Uit de Gedragscode (art. 6 sub b) volgt dat aanbieders geen krediet verstrekken als de consument onderwerp is van een (voorheen) schuldregeling.
- 9.3 Voor Operational Autolease (OA) geregistreerd vóór 1 april 2022 dient het CKI geregistreerde bedrag eerst door 65% gedeeld te worden alvorens te delen door de looptijd.

## 10 HOOGTE VAN DE MAANDTERMIJN VOOR LOPENDE VERPLICHTINGEN

- 10.1 Voor Doorlopende Kredieten en Roodstanden op betaalrekeningen, die beschikbaar blijven voor de consument na het afsluiten van een nieuw Consumptief Krediet, wordt een maandlast gehanteerd die minimaal 2% van de kredietsom bedraagt.
- 10.2 Voor aflopende kredieten (o.a. AK en OA), die beschikbaar blijven voor de consument na het afsluiten van een nieuw Consumptief krediet, wordt de werkelijke maandlast gehanteerd door het CKI geregistreerde kredietbedrag te delen door de looptijd.
- 10.3 Voor aflopende kredieten met Slottermijn hoeft enkel over het aflossingsdeel (Hoofddeel) een maandlast berekent te worden. Voor de bijbehorende geregistreerde slottermijn, die herkenbaar is wanneer de eerste aflossingsdatum gelijk is aan de theoretische einddatum, hoeft er geen maandlast te worden berekend.

## 11 LEENNORM

11.1 De forfaitaire kosten voor levensonderhoud zijn gezinssituatie specifiek en in sommige gevallen afhankelijk van de woonsituatie. De uiteindelijke forfaitaire kosten voor levensonderhoud bestaan uit 3 componenten:

- (a) De basisnorm;
- (b) De inkomensafhankelijke opslag;
- (c) De situatie specifieke surplus bedragen.

11.2 Basisnorm

11.2.1 De basisnorm bestaat uit de volgende componenten:

- (a) De minimaal onvermijdbare uitgaven uit de minimum begrotingen van het Nibud exclusief huur/hypothec uit de minimum-voorbeeldbegroting;
- (b) De basisbedragen voor sociale participatie;
- (c) Een bedrag voor lokale lasten;
- (d) Bijkomende kosten van eigenwoningbezit;
- (e) Een risico opslag voor Alleenstaanden en Alleenstaanden met kinderen;
- (f) Een leefruimte opslag als extra buffer.

11.2.2 Er wordt een basisnorm Huur en een basisnorm Koop vastgesteld. De basisnormen per huishoudcategorie staan in onderstaande tabel.

Tabel 13 – Basisnorm voor consumptief krediet 2024

|                | <b>Alleenstaand</b> | <b>Alleenstaand met kinderen</b> | <b>Paar</b> | <b>Paar met kinderen</b> |
|----------------|---------------------|----------------------------------|-------------|--------------------------|
| Basisnorm Huur | € 1.315             | € 2.203                          | € 1.906     | € 2.575                  |
| Basisnorm Koop | € 1.428             | € 2.316                          | € 2.007     | € 2.675                  |

11.3 Inkomensafhankelijke opslag

11.4 De inkomensafhankelijke opslag is gebaseerd op de voorbeeldbegrotingen voor hogere inkomens waarbij uit wordt gegaan van het Toetsinkomen of het Gecorrigeerd toetsinkomen. De inkomensafhankelijke opslag wordt afgetopt op een Toetsinkomen van anderhalf keer modaal.

11.4.1 De formule op basis van het Toetsinkomen:

$$\text{Opslagpercentage} * (\text{Toetsinkomen} - \text{Minimuminkomen})$$

11.4.2 De formule op basis van het gecorrigeerde Toetsinkomen:

$$\text{Opslagpercentage} * (\text{Gecorrigeerd toetsinkomen} - \text{Minimuminkomen})$$

11.4.3 In de onderstaande tabel zijn de parameters van de inkomensafhankelijke opslag opgenomen.

Tabel 14 – Opslagpercentages voor inkomensafhankelijke opslag 2024

|                  | Alleenstaand | Alleenstaand met kinderen | Paar | Paar met kinderen |
|------------------|--------------|---------------------------|------|-------------------|
| Opslagpercentage | 10%          | 5%                        | 13%  | 6,5%              |

11.5 Het minimuminkomen bedraagt in 2024 € 1.954.

11.6 Leennorm berekening

De leennorm wordt als volgt berekend:

$$\text{Leennorm} = \text{MAXIMUM}(\text{basisnorm} + \text{inkomensafhankelijke opslag}; \text{Maximum leennorm})$$

Tabel 15 – Leennorm voor consumptief krediet 2024

|               | Maximum leennorm                                             | Alleenstaand | Alleenstaand met kinderen | Paar    | Paar met kinderen |
|---------------|--------------------------------------------------------------|--------------|---------------------------|---------|-------------------|
| Leennorm Huur | <i>basisnorm + inkomensafhankelijke opslag (1,5x modaal)</i> | € 1.484      | € 2.327                   | € 2.126 | € 2.721           |
| Leennorm Koop | <i>basisnorm + inkomensafhankelijke opslag (1,5x modaal)</i> | € 1.597      | € 2.440                   | € 2.227 | € 2.821           |

## 12 AFLOSCAPACITEIT EN BETAALBAARHEID

12.1 Als het (gecorrigeerd) toetsinkomen, de leennorm, surplus bedragen en alle andere vaste kosten in kaart zijn gebracht kan de afloscapaciteit volgens de leennormenmethodiek (hierna Afloscapaciteit genoemd) berekend worden.

12.1.1 De afloscapaciteit is de uitkomst van de volgende formule:

|                                       |   |
|---------------------------------------|---|
| (Gecorrigeerd) toetsinkomen           |   |
| Extra inkomen naast het netto inkomen | + |
| Totale lasten                         | - |
| Leennorm                              | - |
| Surplus bedragen                      | - |
|                                       | = |
| Afloscapaciteit                       |   |

De Afloscapaciteit is het maximale bedrag dat de consument per maand kan gebruiken om een krediet terug te betalen (rente + aflossing).

Om vast te stellen of de te verstrekken lening betaalbaar is moet de aanbieder de norm maandlast berekenen.

12.1.2 De aanbieder kan de lening alleen verstrekken indien de afloscapaciteit volgens de leennormen methodiek groter of gelijk is aan de norm maandlast.

12.1.3 Indien een klant weloverwogen een keuze wil maken om een kortere looptijd te kiezen en daarmee een hogere werkelijke last aan te gaan dan de aflossingscapaciteit aangeeft, dan dient de aanbieder hiervoor aanvullende maatregelen te treffen. De aanbieder dient in ieder geval de klant te waarschuwen dat een hogere maandlast wordt aangegaan dan de maandlast die volgt uit de leennormenmethodiek. Daarnaast dienen aanbieders in hun beheerprocessen het voor deze klanten altijd mogelijk te maken om naar een langere looptijd met lagere maandlasten te gaan zoals berekend via de leennormenmethodiek en de klant hierop te wijzen.

12.2 Norm maandlast en maximum te verstrekken krediet

12.2.1 Doorlopend krediet

- (a) Bij doorlopende kredieten wordt de norm maandlast vastgesteld aan de hand van minimaal 2% van de te verlenen kredietlimiet te nemen.
- (b) Aanvullend mag het totaal verstrekte limiet niet meer dan 50 keer de afloscapaciteit per maand zijn.

12.2.2 Aflopend krediet

De norm maandlast van een te verstrekken aflopende krediet kan worden vastgesteld aan de hand van twee methodes:

- (a) Fictieve maandlast:

*Norm maandlast: Minimaal 2% van het te verstrekken krediet*

*Maximaal te verstrekken krediet: 50 \* Afloscapaciteit per maand*

- (b) Werkelijke maandlast op basis van de volgende mogelijkheden:

*Norm maandlast:*

*Maximum(werkelijke maandlast, simulatie maandlast op maximaal 96 maanden volledige aflossing, 2%\*slottermijn*

*Maximaal te verstrekken krediet: geen aftopping*

De werkelijke maandlast mag niet lager zijn dan 2% van de slottermijn, en de werkelijke maandlast mag niet lager zijn dan de maandlast van een vergelijkbaar Aflopend Krediet met een looptijd van 96 maanden en volledige aflossing.

#### 12.2.3 Slottermijn

De aanbieder moet bij het bepalen van de hoogte van de slottermijn een vast schema met vaste percentages per looptijd hanteren voor de restwaarde van het goed.

Het gebruik van een slottermijn is beperkt tot goederen waarvan de restwaarde duidelijk vast te stellen is.

#### 12.3 Uitzondering aflopend krediet voor verduurzamingsmaatregelen

- 12.3.1 Als er sprake is van een aflopend krediet zonder slottermijn die aangewend wordt om een verduurzamingsmaatregel te realiseren dan is er een verruiming van de norm maandlast mogelijk als er uitgegaan wordt van de werkelijke maandlast.

*Maximum(werkelijke maandlast, simulatie maandlast op maximaal 180 maanden volledige aflossing, 2%\*slottermijn)*

- 12.3.2 Voorwaarden voor de toepassing van deze uitzondering zijn:

- (a) Het krediet wordt over de looptijd volledig afgelost;
- (b) Uitbetaling geschiedt direct aan de consument;
- (c) De maatregel moet worden uitgevoerd door een installateur;
- (d) Bij de aanvraag dient vooraf een offerte van de installateur ter beoordeling meegezonden worden;

- (e) Het financieringsdoel of doelen moeten allen op de lijst van maatregelen voor verduurzaming staan. Deze staan in tabel 16 hieronder.

Tabel 16 – Lijst met energiebesparende maatregelen

|                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Gevelisolatie, dakisolatie, vloerisolatie en leidingisolatie                                                    |
| Hoog rendement beglazing (HR++ of hoger)                                                                        |
| Energiezuinige deuren, kozijnen en constructieonderdelen indien i.c.m. hoog rendement beglazing (HR++ of hoger) |
| Douche-warmteterugwinningsysteem                                                                                |
| Energiezuinig ventilatiesysteem indien i.c.m. andere energiebesparende maatregelen                              |
| Warmtepompen                                                                                                    |
| Zonnepanelen                                                                                                    |
| Indien mogelijk, een combinatie van bovenstaande maatregelen                                                    |

- 12.3.3 Als de klant gelijktijdig andere doelen die niet op de lijst voorkomen wil financieren dan moet de aanbieder de lening splitsen waarbij het deel met doelen die niet op de bovenstaande lijst voorkomen een norm maandlast krijgt volgens de reguliere voorwaarden.
- 12.4 Toepassing Norm maandlast
- 12.4.1 De norm maandlast mag in geen van de gekozen methodes hoger zijn dan de afloscapaciteit volgens leennormenmethodiek.
- 12.4.2 Bij het product doorlopend krediet en bij aflopend krediet en een gekozen methodiek van een fictieve maandlast mag aanvullend het kredietbedrag niet hoger zijn dan het maximaal te verstrekken krediet.